

Nummer : 10-01.2015

Onderwerp : Verordeningen Participatiewet

Korte inhoud : De verordeningen Participatiewet dienen door de gemeenteraad te worden vastgesteld.
--

Uithuizen, 18 december 2014.

AAN DE RAAD.

Aanleiding

Op 1 januari 2015 wordt de nieuwe Participatiewet ingevoerd. Deze wet omvat de huidige Wet werk en bijstand (WWB), de wet Sociale werkvoorziening (WSW) en de Wet arbeidsongeschiktheid jonggehandicapten (Wajong). Het doel van deze wet is om zoveel mogelijk mensen naar de reguliere arbeidsmarkt te krijgen. Deze doelstelling bestaat nu ook al voor de mensen die een beroep doen op de Wet werk en bijstand, de sociale werkvoorziening (WSW) of de Wajong. De laatste twee wetten staan vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom meer toe. We kunnen vanaf deze datum geen werkzoekenden meer een baan aanbieden binnen de sociale werkvoorziening. Dit houdt in dat ook mensen met een arbeidsbeperking onder de Participatiewet zullen gaan vallen. Deze groep kan wel werken maar is vaak niet in staat om het minimumloon te verdienen.

De Participatiewet biedt voor deze groep mensen een aantal instrumenten. Het gaat dan vooral om loonkostensubsidies voor garantiebanen en voor beschutte werkplekken. De garantiebanen zijn de 125.000 extra banen die er volgens afspraak tussen het kabinet en sociale partners de komende 10 jaar gecreëerd moeten worden voor mensen met een arbeidsbeperking.

Tegelijk met deze veranderingen worden maatregelen ingevoerd die van invloed zijn op rechten en plichten van burgers. Het gaat dan bijvoorbeeld om de kosten-delersnorm, de individuele inkomens toeslag, de tegenprestatie en de uniformering van de arbeidsverplichtingen.

De Participatiewet stelt ons als gemeenten voor een aantal keuzes. Voor een deel hebben deze te maken met de vraag welke instrumenten we voor welke doelgroep willen inzetten. Maar het gaat ook over inkomensondersteuning en maatregelen om misbruik tegen te gaan. In de nu voorliggende verordeningen komen deze keuzes terug. In dit voorstel geven we een korte samenvatting per verordening en de keuzes die voorliggen.

Op grond van de Participatiewet moeten de gemeenten een aantal verordeningen in gaan voeren. Het betreffen 8 verordeningen: 5 verordeningen hebben we op dit moment ook al en moeten we gaan aanpassen en 3 verordeningen zijn helemaal nieuw.

De nieuwe verordeningen betreffen de volgende:

1. verordening tegenprestatie
2. verordening loonkostensubsidie
3. verordening individuele studietoelage

De bestaande verordeningen zijn:

4. verordening re-integratie
5. verordening individuele inkomenstoelage
6. verordening afstemming
7. verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive
8. verordening cliëntenparticipatie

Alle verordeningen zijn opgesteld door de beleidsmedewerkers van de gemeenten Eemsum en Bedum, Winsum en De Marne gezamenlijk. Daarnaast is afstemming gezocht met de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum. Voor de BMW gemeenten hebben de vier portefeuillehouders kunnen instemmen met de nu voorliggende teksten. Voor de vier gemeenten is de inhoud, zoals ze nu voorliggen, identiek.

De verordeningen dienen door de verschillende gemeenteraden te worden vastgesteld. In de gemeente Eemsum zullen de verordeningen in de raadsvergadering van 15 januari 2015 aan de orde worden gesteld.

De achtste verordening, te weten de verordening cliëntenparticipatie, zal op een later moment worden voorgelegd aan de raad. De reden hiervoor is dat de gemeenten Bedum, Winsum, De Marne en Eemsum nu nog met twee cliëntenraden werken. Beide raden hebben aangegeven dat het wenselijk is om meer te gaan samenwerken en willen allebei meedenken over de inhoud van de verordening cliëntenparticipatie. Hier hebben beide cliëntenraden meer tijd voor nodig. Naar verwachting kunnen we de verordening cliëntenparticipatie in het voorjaar van 2015 aan de gemeenteraden aanbieden.

Dit heeft geen gevolgen voor de uitvoering. De gemeenten hebben tot 1 juli 2015 de tijd om de verordening vast te stellen.

Verordeningen Participatiewet

Hieronder volgt per verordening een korte samenvatting met daarin de belangrijkste keuzes die nu voorliggen.

1. De verordening tegenprestatie

In de wet is geregeld dat de gemeenten een tegenprestatie moeten opleggen aan de doelgroep van de Participatiewet. De wet regelt dat de gemeenten mogen kiezen wie tot de doelgroep behoren, wat de inhoud is van de tegenprestatie en wat de duur en de omvang is. Dit zijn de belangrijkste keuzes die terug te vinden zijn in de verordening:

Doelgroep: alle personen, behalve de mensen die mantelzorg verrichten, vrijwilligerswerk doen en een korte of middellange afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

Inhoud: het moet passen bij de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van de persoon die de tegenprestatie gaat verrichten.

Duur en omvang: 4 tot 16 uur per week, gedurende maximaal 6 maanden.

2. De verordening loonkostensubsidie

Het doel van deze verordening is om via loonkostensubsidie mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen bij een reguliere werkgever. De subsidie kan ook voor langere tijd zijn. Met dit instrument compenseert de gemeente werkgevers voor de verminderde productiviteit van de werknemer.

In deze verordening moet worden opgenomen wie tot de doelgroep behoort en hoe de loonwaarde wordt vastgesteld.

Doelgroep: dit zijn personen die tot de doelgroep van de participatiewet behoren, die niet in staat zijn om met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen en die mogelijkheden hebben tot arbeidsparticipatie. Een daartoe bevoegde externe organisatie adviseert de gemeente bij het oordeel of iemand tot de doelgroep behoort.

Loonwaarde vaststellen: een daartoe bevoegde externe organisatie adviseert de gemeente. Hiervoor wordt de loonwaardebepaling van het UWV of Dariuz gebruikt.

3. De verordening individuele studietoelage

Deze studietoelage bestaat op dit moment al onder de Wajong. Omdat vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom meer plaatsvindt in deze regeling, hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om een studieregeling te maken voor mensen boven de 18 jaar die onderwijs volgen, die niet over een eigen vermogen beschikken en die met voltijdse arbeid niet in staat zijn om het minimumloon te verdienen. De achtergrond van deze regeling is dat mensen met een arbeidsbeperking gedurende hun studie niet in staat zijn om een bijbaan te hebben. Het volgen van onderwijs is wel van belang om hun kans op werk in de toekomst te vergroten.

In deze verordening is aansluiting gezocht bij de regeling in de Wajong. De studerende kan eens per 6 maanden in aanmerking komen voor een studietoelage. De toelage bedraagt € 100,- per maand en wordt maandelijks uitbetaald. Na 6 maanden kan opnieuw een studietoelage worden toegekend zolang betrokkene nog voldoet aan de voorwaarden.

4. De verordening re-integratie

In deze verordeningen is een aantal nieuwe instrumenten opgenomen die er nu nog niet zijn:

Detacheringsbanen

Op grond van de Participatiewet is het mogelijk om middels een detacheringsbaan werkervaring op te doen. In deze verordening zijn de randvoorwaarden vastgelegd. De gemeente zorgt voor de toeleiding van een persoon van de doelgroep naar een werkgever, middels detachering. De afspraken worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst.

Beschut werk

Deze voorziening is er voor mensen met een arbeidsbeperking die alleen in een beschutte werkomgeving kunnen werken. Dat is het geval wanneer er permanente of intensieve begeleiding nodig is of wanneer er technische of organisatorische aanpassingen aan de werkplek nodig zijn. Er is voor gekozen om deze voorziening op te nemen omdat we het belangrijk vinden dat deze doelgroep werk kan worden aangeboden, vergelijkbaar met wat nu aangeboden wordt aan de doelgroep van de WSW.

Ondersteuning bij leer-werktraject

Deze voorziening is inzetbaar voor jongeren van 16/17 jaar die dreigen uit te vallen uit school maar die middels een leer-werktraject nog wel een startkwalificatie kunnen halen. Hetzelfde geldt ook voor de groep van 18 tot 27 jaar.

Persoonlijke ondersteuning

Dit is met name van belang voor de werknemers waarvoor de werkgever een loonkostensubsidie ontvangt of de personen die werkzaam zijn in een detachingsbaan. In deze gevallen wordt persoonlijke ondersteuning in ieder geval aangeboden aan de werkgever.

In andere gevallen kan de gemeente dit aanbieden als de werknemer het werk niet kan verrichten zonder persoonlijke ondersteuning.

No Risk Polis

We bieden aan werkgevers een no risk polis aan die het risico van werkgevers bij ziekte van een medewerker afdekt. Die polis kan gedurende de looptijd van de arbeidsovereenkomst worden geboden tot de duur van maximaal 24 maanden. Daarna neemt het UWV de klant over. Deze polis is opgenomen op verzoek van de werkgevers. Het risico op een zieke werknemer bleek een groot opstakel te zijn voor werkgevers om mensen vanuit de doelgroep in dienst te nemen.

De gehele arbeidsmarktregio Groningen sluit een polis af bij verzekeraar Achmea. De kosten komen voor rekening van de gemeenten. De werkgever betaalt niet mee aan de polis.

5. De verordening individuele inkomenstoelage

Deze verordening is de vervanger van de huidige Langdurigheidstoelage. Gekozen is om dezelfde eisen op te nemen als voorheen. Personen dienen 3 jaar lang maximaal 105% van de bijstandsnorm te hebben gehad als inkomen. De hoogte is afhankelijk van de situatie: 30% van de gehuwdennorm voor alleenstaanden, 35% van de gehuwdennorm voor alleenstaande ouders, of 40% van de gehuwdennorm voor gehuwden. Na drie jaar een laag inkomen heeft een belanghebbende recht op een jaarlijkse toeslag. Hetgeen nieuw is, is dat de gemeente moet vaststellen of er zicht is op inkomensverbetering. Pas als dat niet aanwezig is, bestaat er recht op de individuele inkomenstoelage. Hoe de gemeente dit vaststelt, zullen we nader gaan vastleggen in beleidsregels. Een mogelijkheid is om te besluiten om personen die in de afgelopen 3 jaren geen maatregel hebben opgelegd gekregen omdat de arbeidsverplichtingen zijn geschonden, toe te laten tot de doelgroep.

6. De verordening afstemming

Deze verordening bestaat onder de Wet werk en bijstand ook al in de vorm van maatregelenverordening. Wat veranderd is, is dat onder de Wet werk en bijstand de verplichtingen in de wet waren opgenomen en dat de gemeenten de hoogte en duur van de maatregelen moesten regelen in de verordening. In de Participatiewet zijn de uniforme arbeidsverplichtingen opgenomen. Dit houdt in dat de hoogte van de sancties in de wet zijn geregeld. Het enige wat de gemeenten nog kunnen bepalen is de duur van de sancties. De reden hiervoor is dat het rijk van mening is dat de gemeenten niet streng genoeg waren op dit onderdeel. Hiermee wordt de uitvoering gelijklopend.

Er staan diverse maatregelen in deze verordening. Een samenvatting is daarvoor lastig te geven. Wat met de nu voorliggende verordening is bereikt, is dat

de afstemming van de uitkeringen in de vier gemeenten vanaf inwerkingtreding van deze verordening uniform zal geschieden.

7. De verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Deze verordening bestaat al. Alleen de wetstechnische grondslag wordt aangepast. Geadviseerd wordt om te besluiten de verordening in stand te laten en te wijzigen in die zin dat in de tekst de Wet werk en bijstand wordt vervangen door Participatiewet.

8. De verordening cliëntenparticipatie

Deze verordening wordt in een later stadium aangeboden om reden als hierboven is aangegeven.

Advies cliëntenraden

Op 2 december 2014 heeft overleg plaatsgevonden met de cliëntenraad WWB Eemsmond. Op 3 december 2014 vond het overleg plaats met de cliëntenraad WWB van de gemeenten Bedum, Winsum en De Marne. Voorafgaand aan beide overleggen hebben de cliëntenraden gezamenlijk schriftelijke vragen gesteld over de verordeningen. Deze vragen zijn mondeling beantwoord door de beleidsambtenaren in de beide overleggen. Op onderdelen hebben de cliëntenraden de gemeente van advies gediend.

In zijn algemeenheid is het volgende geadviseerd:

- Kom met eenvoudige, zoveel mogelijk voorgedrukte, aanvraagformulieren. De cliëntenraden verzoeken om hierover mee te denken. Dit is toegezegd.
- Geef goede voorlichting. Ten aanzien van de tegenprestatie is geadviseerd om in de regionale pers heldere voorlichting te geven over dit onderwerp. Ook dit is toegezegd.

Daarnaast zijn inhoudelijke adviezen verstrekt. Deze zijn allemaal overgenomen en hebben tot de volgende aanpassingen van de verordeningen geleid:

Verordening re-integratie

Geadviseerd is om de premie van € 300,- als genoemd in artikel 8 jaarlijks te indexeren. Dit advies is overgenomen. Lid 4 is daarom aan dit artikel toegevoegd.

Voor het overige hebben de cliëntenraden kunnen instemmen met de verordeningen.

Verordening tegenprestatie

De duur en intensiteit van de tegenprestatie zal beperkt moeten blijven en er mag geen sprake van verdringing zijn. Hier is uitdrukking aan gegeven in de verordening tegenprestatie.

Verordening studietoelage

Geadviseerd is om de studietoelage maandelijks uit te betalen. Dit advies is overgenomen. De verordening is op dit onderdeel aangepast.

Financiële consequenties

De financiële consequenties passen binnen de gemeentelijke begroting.

Voorstel

Voorgesteld wordt om in te stemmen met de:

1. Verordening re-integratie Participatiewet BMWWE 2015
2. Verordening tegenprestatie Participatiewet BMWWE 2015
3. Verordening loonkostensubsidie Participatiewet BMWWE 2015
4. Verordening individuele studietoelage Participatiewet BMWWE 2015
5. Verordening individuele inkomenstoelage Participatiewet BMWWE 2015
6. Verordening afstemming Participatiewet, IOAW en IOAZ BMWWE 2015
7. Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Participatiewet BMWWE 2015

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemshoofd,

M. van Beek, burgemeester

B.L. Meijer, secretaris